

22.06.2023

Forhandlingerne om revision af EU's langtidsbudget bliver vanskelige

Kommissionens udspil til revision af EU's langtidsbudget foreslår flere midler til Ukraine, migration, forbedret konkurrenceevne og stigende renteudgifter. Men det bliver svært at nå til enighed.

Skrevet af

Jan Høst Schmidt

📞 +4553762708

✉️ jhs@thinkeuropa.dk

Kontakt

Jan Høst Schmidt

📞 +4553762708

✉️ jhs@thinkeuropa.dk

Kommissionens forslag til revision af EU's langtidsbudget (MFF) for 2021-27 blev fremlagt d. 20. juni og indeholder ekstra lån til Ukraine på 33 mia. euro over de næste fire år plus merudgifter på 65,8 mia. euro for budgettet til Ukraine, migration, forbedret europæisk konkurrenceevne, ekstra renteudgifter til finansiering af genopretningsfonden og ekstra administrationsudgifter jf. figur 1.

Aftalen om MFF 2021-2027 blev indgået i 2020 – før krigen i Ukraine – og selvom der allerede dengang var aftalt en midtvejsevaluering mellem Rådet og Europa-Parlamentet har de seneste års kriser gjort revisionen mere presserende. Det er i det lys, at man skal se Kommissionsformand Ursula von der Leyens karakteristik af Kommissionens udspil som "begrænset" og "målrettet" under sin præsentation. Der sigtes mod, at forhandlingerne kan afsluttes før topmødet i december 2023.

Figur 1. Oversigt over Kommissionens forslag til revideret EU-MFF.

Mia. euro

Ukraine reserve	50,0
Heraf tilskud	17,0
Migration	15,0
Bedre europæisk konkurrenceevne	10,0
Ekstra renteudgifter (skøn)	18,9
Øgede administrationsudgifter	1,9
Forhøjelse af fleksibilitetsinstrument	3,0
I alt merudgifter til EU-budget	65,8
I alt ny støtte til politiske udfordringer	98,8

Tabel: Tænk tanken EUROPA på baggrund af tal fra Kommissionen • Lavet med Datawrapper

Ukraine står centralt i forslaget

Kommissionen ønsker merudgifter til migration, til bedre konkurrenceevne og de øgede renteudgifter inkluderet under lofterne for merudgifter i langtidsbudgettet for

2021-27. Finansieringen af disse merudgifter vil, hvis accepteret af medlemslandene og Europa-Parlamentet, ske ved bidrag forøgede budgetbidrag fra medlemslandene i de årlige budgetter, hovedsagelig via BNI-nøglen, dvs. landenes BNI per indbygger, hvorved de rigeste lande som Danmark bidrager mest¹. Danmark skal i så fald betale ca. 2,3 pct. af de samlede merudgifter på 65,8 mia. euro, svarende til 11,3 mia. kr. for 2024-27 eller ca. 2,8 mia. kr. per år².

Både merudgifter og lån til Ukraine samles i en ny Ukraine reserve uden for langtidsbudgettet. Merudgifterne til lånene vil skulle finansieres efter BNI-nøglen, mens lånene optages af Kommissionen med en garanti fra medlemslandene, hvis Ukraine ikke kan betale. Lånene ydes til Ukraine på gunstige vilkår, hvor renten bestemmes af EU's indtil videre top-status (AAA) som låntager på de internationale lånemarkeder, men låneomkostningerne begrænses yderligere for Ukraine³. Det samlede beløb til Ukraine-reserven på 50 mia. euro over 4 år, altså 12,5 mia. euro pr år skal sammenlignes med, at EU i 2023 har bevilliget assistance i form af favorable makro-finansielle lån på 18,6 mia. euro.

Kommissionens forslag adresserer også inflation og stigende renteudgifter

Kommissionen begrundes især behovet for flere penge til budgettet med nye udfordringer som Ukraine, stigende inflation der udhuler budgettets købekraft og behovet for en mere aktiv industripolitik i lyset af tech-konflikten mellem USA og Kina samt disse to stormagters brug af en aktiv industripolitik med store statsstøtteprogrammer. Dertil kommer flere midler til den forstærkede fælles asyl- og migrationspolitik⁴.

For så vidt angår problemerne med inflationens udhuling af budgettets købekraft, så opreguleres langtidsbudgettet årligt med 2 pct. – ECB's mål for inflationen og tæt på et gennemsnit for 2010-2020, hvor budgettet i en årrække også vandt købekraft, da inflationen var lavere end to procent i EU som helhed⁵. Den stærkt stigende inflation har udhulet budgettets købekraft i de seneste år, og kan ifølge Europa-Parlamentets tjenestegrene udhule købekraften i budgettets udgifter på 15-20 pct. omkring 2025⁶.

Forslaget kræver enstemmighed og møder klar modstand fra en række medlemsstater.

Kommissionens forslag skal have enstemmig opbakning fra medlemslandene og tilslutning fra et flertal i Europa-Parlamentet. Sidstnævnte vil formentligt kunne overtales til at bakke Kommissionens forslag op - måske ovenikøbet mod at øge nogle af merudgifterne. Derimod vil Kommissionen have meget svært ved at overbevise alle medlemslande om det rimelige i at udgifterne i langtidsbudgettet skal øges i det omfang, som Kommissionen foreslår⁷.

Tilkendegivelser fra den tyske og den hollandske finansminister allerede inden offentliggørelse af forslaget tyder på, at de pågældende lande vil blive meget vanskelige at overbevise om rimeligheden af merudgifter til langtidsbudgettet for andet end Ukraine. De henviser begge til nationale problemer med at begrænse den offentlige gæld og til behovet for at søge kompenserende besparelser i det eksisterende EU-budget⁸.

Det er meget sandsynligt, at de to lande bakkes op af andre traditionelle "budgethøge" i EU-sammenhæng, nemlig de nordiske lande. Danmark har allerede meldt ud, at man ikke støtter en stor budgetforøgelse som foreslået af Kommissionen⁹. Det må dog formodes, at Danmark alligevel vil støtte lån til Ukraine.

De seneste regeringsskifter i Sverige og Finland har bragt EU-og indvandrer-skeptiske partier som Sveriges Demokraterne tæt på den konservative regering i Sverige og De sande Finner i regering med de konservative i Finland. I sidstnævnte tilfælde har den nye regering både bebudet stramninger af indvandringspolitikken og på det nationale budget¹⁰. Det må derfor antages, at det vil skærpe de to landes modstand mod EU-budget forøgelser.

Begge de to nordiske regeringer og den danske regering vil derfor som udgangspunkt ikke støtte en forøgelse af EU-budgettet, men antageligt støtte favorable lån til Ukraine. Hvis Østrig også bakker op, så har "høgene" et solidt ståsted sammen med Tyskland og Holland for at begrænse en budget-revision til Ukraine-reserven.

Er der en kompromismulighed i sigte?

Kommissionen har signaleret, at den ønsker revisionen af MFF 2021-27 færdigforhandlet til årets udgang for at kunne gennemføre den nødvendige politik på højt prioriterede områder som støtte til Ukraine, migration og styrke konkurrenceevnen via en aktiv industripolitik¹¹. Det er en meget ambitiøs tidsplan, og skal formentligt også ses i lyset af den forventede stilstand i EU-systemet pga. EP-valg og ny Kommission i hhv. juni og november 2024.

Middelhavslandene og måske også den socialdemokratiske og grønne del af den tyske regering vil nok kunne bringes til at støtte flere penge til EU's migrationspolitik. Spørgsmålet er så, om kansler Scholz kan tvinge finansminister Lindner til at acceptere en stærkere EU-migrationspolitik, som bakkes op af flere EU-midler.

For de 10 mia. euro og den fælles platform, som Kommissionen har foreslået til forbedring af EU's konkurrenceevne og som i realiteten er, hvad der resterer af von der Leyens ide om en industri- eller suverænitetsskatsfond¹², er det svært at se, at landene kommer til at acceptere flere penge, mens de forhåbentligt vil hilse selve platformen og den bedre koordinering af investeringsindsatsen fra EU-budgettet og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) samt private investorer velkommen.

Det store politiske slagsmål kommer således til at stå omkring den tiltrængte styrkelse af den fælles asylpolitik. Uden flere midler er det svært at forestille sig en stærkere fælles EU migrationspolitik. Hertil kommer finansieringen af de ekstra renteudgifter, hvor man må håbe, at en måske langvarig og bitter diskussion mellem landene om finansieringen af fonden ikke sår tvivl om EU's vilje til at fortsætte med udrulning af midler fra fonden, og heller ikke sår tvivl hos visse investorer om finansieringen af fonden via en fælles EU-låntagning. Det vil i givet fald kunne føre til højere renter for EU.

Som vanligt bliver det vanskeligt at opnå enighed om betalingen for EU's politikker, og der er lagt op til hårde forhandlinger – også fordi de vil lægge sporene til forhandlingerne om den næste MFF, som det danske formandskab får ansvar for i anden halvdel af 2025.

¹commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/documents_en

²Egne beregninger baseret på dansk andel på 2,3 pct. og en kurs på 7,45 kr. per euro.

³Ibid.

⁴Ibid.

⁵ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php

⁶[www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/739032/IPOL_BRI\(2022\)739032_EN](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/739032/IPOL_BRI(2022)739032_EN)

⁷www.ft.com/content/6ceb4632-93da-4fad-948e-b4ea83a90754

⁸Ibid.

⁹www.altinget.dk/artikel/danmark-siger-nej-til-ekstra-milliardregning-fra-eu

¹⁰www.berlingske.dk/internationalt/finlands-nye-regering-vil-skaere-i-antallet-af-kvoteflygtninge

¹¹ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_3346

¹²www.ft.com/content/679f324e-ae10-4c2a-8ac2-a27de41ae513